

Revisionsrapport

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Ekerö kommuns revisorer

Anders Haglund
Fredrik Carlsson

December 2015

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Revisionsfråga och kontrollmål.....	4
1.2. Avgränsning.....	5
1.3. Metod.....	5
2. Iakttagelser och bedömningar	6
2.1. Finns relevanta riktlinjer (reglemente, riktlinjer, ägardirektiv etc.) och former i övrigt för att utföra uppsiktsplikten?	6
2.1.1. Iakttagelser	6
2.1.2. Bedömning.....	7
2.2. Finns en kunskap om innebörden av kommunstyrelsens uppsiktsroll och är regelverk och riktlinjer förankrade i berörda organisationer?.....	8
2.2.1. Iakttagelser	8
2.2.2. Bedömning.....	8
2.3. Hur följs uppsiktsplikten upp i kommunstyrelsen och hur är rapporteringen utformad?	8
2.3.1. Iakttagelser	8
2.3.2. Bedömning.....	9
2.4. Har arbetet med uppsiktsplikten en lämplig omfattning och bedrivs det i övrigt effektivt?	9
2.4.1. Iakttagelser	9
2.4.2. Bedömning.....	10
2.5. Hur kommunicerar kommunstyrelsen med gemensamma nämnder och kommunalförbund?	10
2.5.1. Iakttagelser	10
2.5.2. Bedömning.....	11
2.6. Hur rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige med anledning av uppsiktsplikten?	11
2.6.1. Iakttagelser	11
2.6.2. Bedömning.....	11
2.7. Hur organiserar kommunen sitt arbete kring planeringen av kommunikationerna visavi externa intressenter?	11
3. Revisionell bedömning	13

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Ekerö kommuns förtroendevalda revisorer granskat kommunstyrelsens uppsiktsplikt av nämnderna, de kommunala företagen och de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund.

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen utöva uppsikt över såväl nämnderna som de kommunala företagen. Kommunstyrelsen har även en ledande och samordnande roll i kommunen. Kommunen samverkar även med andra kommuner inom en rad områden. En väsentlig fråga är på vilket sätt kommunstyrelsen och berörda nämnder säkerställer insyn och styrning i dessa organ. I revisorernas riskanalys har området bedömts angeläget att granska. På vilket sätt och vilka former kommunstyrelsen har etablerats för att utöva dessa roller är väsentligt utifrån revisorernas perspektiv.

PwC bedömer att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen samt de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund. Den revisionella bedömningen utgår från kontrollmålen och respektive bedömning av kontrollmålen som sammanfattas i tabellen på nästkommande sida.

Revisionell bedömning

Kontrollmål	Bedömning och kommentar
1. Finns relevanta riktlinjer (reglemente, riktlinjer, ägar-direktiv etc.) och former i övrigt för att utföra uppsiktsplikten?	I allt väsentligt uppfyllt Vi bedömer att det finns relevanta riktlinjer avseende kommunstyrelsens (KS) uppsiktsplikt i KS reglemente, nämndernas reglementen (förutom socialnämnden) samt för AB Ekerö bostäder. Där- emot saknas riktlinjer för hur återrapportering till KS ska ske från kommunalförbund (Södertörns brandförsvarsförbund).
2. Finns en kunskap om innebörden av kommunstyrelsens uppsiktsroll och är regel-verk och riktlinjer förankrade i berörda organisationer?	I allt väsentligt uppfyllt Det finns hos de nyckelpersoner som intervjuats en tillräcklig kännedom om relevanta regelverk och hur delar av dessa berör kommunstyrelsens uppsiktspunkt.
3. Hur följs uppsiktsplikten upp i kommunstyrelsen och hur är rapporteringen utformad?	I allt väsentligt uppfyllt Uppsikten över kommunens ekonomi, nämndernas och bolagens interna kontroll fungerar i allt väsentligt ändamålsenligt. Däremot bör det skapas en rutinmässig återrapportering avseende verkställigheten av de särskilda uppdrag som styrelsen fattat beslut om att delegera till nämnd.
4. Har arbetet med uppsiktsplikten en lämplig omfattning och bedrivs det i övrigt effektivt?	I allt väsentligt uppfyllt Ansvaret för hur uppsikten utövas ligger hos hela kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bör bedöma huruvida arbetet med uppsiktsplikten har en lämplig omfattning och bedrivs effektivt.
5. Hur kommunicerar kommunstyrelsen med gemensamma nämnder och kommunalförbund?	I allt väsentligt uppfyllt Det är upp till hela kommunstyrelsen att ta ställning i frågan huruvida formerna för kommunikationen är ändamålsenlig.
6. Hur rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige med anledning av uppsiktsplikten?	I allt väsentligt uppfyllt Vi bedömer att återrapporteringen till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten i allt väsentligt är ändamålsenlig.

1. *Inledning*

Ekerö kommuns revisorer har gett PwC i uppdrag att granska kommunstyrelsens uppsiktsplikt av nämnderna, de kommunala företagen och de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt regleras i kommunallagen 6 kap 1§ där styrelsen ges ansvar att ha uppsikt över såväl nämndernas verksamhet som sådana företag som avses 3 kap 17-18 §§ i samma lagrum. Det innebär att uppsiktsplikten även omfattar kommunens hel- och delägda bolag, kommunalförbund och stiftelser som bedriver kommunal verksamhet.

Enligt 6 kap 1 a § ska styrelsen även i årliga beslut för kommunens hel- och delägda aktiebolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Lag (2014:573).

Kommunstyrelsen har förutom att ha uppsikt över dessa verksamheter även en ledande och samordnande roll i kommunen. Att kommunstyrelsen uppfyller kravet på att bedriva uppsikt över kommunens verksamhet är central för dess ledande och styrande roll i kommunen. Uppsiktspliktens utformning regleras emellertid inte i kommunallagen. Det åligger därför varje kommunstyrelse att utforma hur uppsiktsplikten ska bedrivas.

1.1. *Revisionsfråga och kontrollmål*

Har kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen samt de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund?

Ovanstående revisionsfråga ska besvaras utifrån följande kontrollmål/frågor.

1. Finns relevanta riktlinjer (reglemente, riktlinjer, ägardirektiv etc.) och former i övrigt för att utföra uppsiktsplikten?
2. Finns en kunskap om innebörden av kommunstyrelsens uppsiktsroll och är regelverk och riktlinjer förankrade i berörda organisationer?
3. Hur följs uppsiktsplikten upp i kommunstyrelsen och hur är rapporteringen utformad?
4. Har arbetet med uppsiktsplikten en lämplig omfattning och bedrivs det i övrigt effektivt?
5. Hur kommunicerar kommunstyrelsen med gemensamma nämnder och kommunalförbund?
6. Hur rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige med anledning av uppsiktsplikten?

1.2. Avgränsning

Avgränsningen inriktas mot att kartlägga och bedöma generella styrdokument och processer. Vad gäller kommunala bolag och kommunalförbund har granskningen fokuserat på det helägda bolaget AB Ekerö bostäder och kommunalförbundet Södertörns brandförsvarsförbund.

1.3. Metod

Granskningen har utförts genom intervjuer och studier av reglementen, bolagsordningar, ägardirektiv, nämndsprotokoll, verksamhetsberättelser och andra utifrån granskningen relevanta dokument.

Intervjuer har genomförts med kommunstyrelsens ordförande och representanter från kommunstyrelsen, kommundirektör, economichef, kanslichef, socialchef, utbildningschef, samt VD för AB Ekerö Bostäder. Totalt har tio informanter intervjuats.

2. *Iakttagelser och bedömningar*

I detta kapitel redogör vi för vilka iakttagelser och revisionella bedömningar som gjorts för varje kontrollmål. Under kontrollmålets respektive bedömning lämnas även en motivering till bedömningen och eventuella rekommendationer.

2.1. *Finns relevanta riktlinjer (reglemente, riktlinjer, ägardirektiv etc.) och former i övrigt för att utföra uppsiktsplikten?*

2.1.1. *Iakttagelser*

Nämnder

Av *Reglemente för kommunstyrelsen*, antagen av fullmäktige i april 2011, framgår i 3 § *Styrfunktion* att kommunstyrelsen ska ”...leda arbetet med och samordna utformningen av mål, riktlinjer och ramar för styrning av hela den kommunala verksamheten... övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt.” Vidare framgår att kommunstyrelsen ska tillse att rapportering sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Utöver detta beskrivs kommunstyrelsens styrande och ledande funktion vidare under 3 § samt 1 och 10 §§.

Vid sidan om kommunstyrelsens reglemente regleras nämndernas ansvarsområden och hur de ska rapportera tillbaka till styrelsen och fullmäktige via nämndernas respektive reglemente. I respektive nämnds reglemente, förutom i socialnämndens reglemente, skrivs ”...nämnden ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.” I intervju med Socialchefen framgår dock att nämnden regelbundet rapporterar tillbaka till styrelsen och fullmäktige hur nämndens ekonomi och verksamhet utvecklas.

Solna stad är hemvistnämnd för den gemensamma familjerättnämnden med Sundbyberg och Ekerö. Familjerättnämnden är den enda gemensamma nämnden i Ekerö kommun. I nämndens reglemente fastställs att nämnden regelbundet ska återrapportera till Ekerö kommun. Av intervjuerna framgår att detta sker en gång per år. Socialnämnden är primär rapportörmottagare och vidareberapportering sker därifrån till styrelsen och fullmäktige.

Bolag

Ekerö kommun har intressen i det helägda bolaget AB Ekerö Bostäder samt de delägda bolagen AB Vårlyjus (1,3 procent), AB Stockholmsregionen Försäkring (2,4 procent) och AB Roslagsvatten (13,6 procent).

Uppsiktsplikten över de kommunala bolagen regleras i kommunstyrelsens reglemente ”I *kommunstyrelsens styrfunktion* ingår att ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i det kommunala bolaget främst vad gäller ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.”

Det finns även för AB Ekerö bostäder instruktioner i form av bolagsordning och ägardirektiv för vad och hur bolaget ska rapportera om dess verksamhet och ekonomi till Kommunstyrelsen.

Kommunalförbund

Vad gäller kommunalförbunden finns inte reglerat i kommunstyrelsens reglemente hur återrapportering ska ske. I intervjuerna och i kommunstyrelsens protokoll framgår vad gäller Södertörns brandförsvarsförbund att kommunens styrelserepresentant tillika kommunstyrelsens ordförande i Ekerö kommun är representerad i förbundets styrelse. Genom granskning av kommunstyrelsens protokoll framgår att förbundet tillsänder kommunstyrelsen sin delårsredovisning och årsredovisning. Förbundets sammanträdesprotokoll anmäls rutinmässigt i kommunstyrelsen.

2.1.2. Bedömning

PwC bedömer att kontrollmålet är i allt väsentligt uppfyllt. Det finns i hög utsträckning relevanta riktlinjer och former för att utföra uppsiktsplikten. På vissa punkter kan dock innebörden av uppsiktsplikten kompletteras med vissa förtydliganden i kommunstyrelsens reglemente. Vår bedömning är att ett förtydligande utifrån följande förslag kan bidra till att tydliggöra rollfördelningen mellan kommunstyrelsen, nämnderna, de kommunala bolagen och kommunalförbunden. Vi föreslår därför att följande punkter bör framgå av kommunstyrelsens reglemente:

- Att återrapportering ska ske till kommunfullmäktige om vilka åtgärder som vidtas i syfte att korrigera eventuella avvikelser vad gäller nämndernas, bolagens och kommunalförbundens ekonomi och verksamhet.
- Att kommunstyrelsen har i uppgift att övervaka att nämndernas interna kontroll är tillräcklig (detta framgår av *Reglemente intern kontroll i Ekerö kommun, KFS 01:7*, men bör även förtydligas i kommunstyrelsens reglemente för att på så vis tydliggöra kopplingen till styrelsens uppsiktsplikt).
- Att kommunstyrelsen har i uppgift att tillse att rapportering sker till fullmäktige från de kommunalförbund som kommunen är medlem i.

PwC föreslår även att Socialnämndens reglemente bör revideras så att det liksom för övriga nämnders reglementen harmoniseras avseende uppgiften som nämnderna har att regelbundet rapportera tillbaka till styrelsen och fullmäktige hur dess ekonomi och verksamhet utvecklas. Av intervjuerna framgår att Socialnämnden liksom övriga nämnder rapporterar tillbaka till styrelsen och fullmäktige. Socialnämndens bör formalisera detta i sitt reglemente.

2.2. Finns en kunskap om innebörden av kommunstyrelsens uppsiktsroll och är regelverk och riktlinjer förankrade i berörda organisationer?

2.2.1. Iakttagelser

I samtliga intervjuer framgår att det hos informanterna finns en tillräcklig förståelse för innebörden av kommunstyrelsens uppsiktsroll. Informanterna medger även att de känner till relevanta regelverk (reglementen, bolagsordningar direktiv, etc.) och kan redogöra för på vilket sätt delar av dessa har bäring på kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

2.2.2. Bedömning

PwC gör bedömningen att kontrollmålet i allt väsentligt är att betrakta som uppfyllt. Det finns hos de nyckelpersoner som intervjuats en tillräcklig kännedom om relevanta regelverk och hur delar av dessa berör kommunstyrelsens uppsiktspunkt.

2.3. Hur följs uppsiktsplikten upp i kommunstyrelsen och hur är rapporteringen utformad?

Enligt 6 kap 1 a § ska styrelsen även i årliga beslut för kommunens hel- och delägda aktiebolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Lag (2014:573).

Förutom ovanstående finns ingen fastställd praxis avseende formerna för kommunstyrelsens uppsiktligt. Det är upp till kommunstyrelsen att själv utforma system och rutiner för hur uppsikten ska bedrivas.

2.3.1. Iakttagelser

Av protokollgranskningen framgår att kommunstyrelsen årligen prövar huruvida verksamheten i Ekerö Bostäder AB uppfyller ändamålen som Kommunfullmäktige har fastställt och huruvida verksamheten följer de kommunala befogenheterna enligt kommunallagen.

Av protokollgranskningen och intervjuerna framgår att nämndernas ekonomiska resultat följs upp i mars, augusti samt vid årsskiftet. Förutom detta rapporteras i kommunstyrelsen en översiktlig ekonomisk prognos, "Resultatindikatorn" för helåret per februari, april, maj, juli, september och oktober. I dessa resultatuppföljningar ingår kommunstyrelsen, nämnderna och brandförsvaret. I de fall resultatet avviker från prognosen finns även förklaringar kopplade till verksamheten.

Av intervjuerna framgår att kommundirektören träffar alla chefer på ledningsnivåer minst en gång i månaden. Det sker regelbundna förvaltningsledningsträffar där kommundirektören och samtliga förvaltningschefer ingår. De politiska ärendena som ska tas upp i kommunstyrelsen hanteras genom tjänstemannaberedningar. Syftet är att hålla ledande tjänstemän uppdaterade om vilka ärenden som är på gång. Kommundirektören rapporterar sedan till Kommunstyrelsens ordförande varje måndag.

Internkontroll

I granskningen av kommunstyrelsens protokoll framgår att nämnderna regelbundet rapporterar till kommunstyrelsen hur arbetet med den interna kontrollen fortskrider.

Av kommunstyrelsens protokoll och av intervjuerna framgår att protokoll och kallelser från både kommunalförbund och hel- och delägda bolag anmäls rutinmässigt i kommunstyrelsen. Detsamma gäller för resultaten av nämndernas egen internkontroll.

Av internkontrollplanen framgår även att kommunstyrelsen ska hålla sig informerad om hur AB Ekerö bostäders interna kontroll fungerar. I dagsläget sker den interna kontrollen i bolaget genom den ordinarie revisionen.

Verkställighetsuppföljning av kommunstyrelsens beslut

Det framgår av protokollsgranskningen och av intervjuerna att det inte finns en rutinmässig återrapportering av vilka uppdrag styrelsen och fullmäktige lämnat till nämnderna. I intervjuerna framförs att det är ovanligt att fattade beslut avseende ett specifikt uppdrag till nämnd inte verkställs. Förvaltningen har en egenkontroll av detta genom ärendehanteringssystemet (Platina). Om ett ärende inte har verkställts skapas ett nytt ärende som tas upp i kommunstyrelsen.

2.3.2. *Bedömning*

PwC gör bedömningen att Rapporteringen och därmed uppsikten av kommunens ekonomi är i allt väsentligt fungerar ändamålsenligt. Samma bedömning görs för hur uppföljningen och återrapporteringen till kommunstyrelsen sker vad gäller nämndernas och bolagets interna kontroll. Vidare kan vi konstatera att kommunstyrelsen årligen prövar det helägda bolaget avseende ändamålen som Kommunfullmäktige har fastställt och huruvida verksamheten följer de kommunala befogenheterna enligt kommunallagen. Vad gäller uppföljning av verkställighet av kommunstyrelsens fattade beslut i samband med exempelvis budgeten anser vi att det bör skapas en rutin för hur kommunstyrelsen ska få till sig en regelbunden återrapportering om specifikt beslutade uppdrag delegerade till nämnd som i stunden inte har verkställts fullt ut. I återrapporteringen av icke verkställda beslut anser vi att det bör ingå en kort beskrivning av: uppdraget, tidsangivelse för när uppdraget ska vara verkställt och vem som ansvarar för verkställigheten.

2.4. *Har arbetet med uppsiktsplikten en lämplig omfattning och bedrivs det i övrigt effektivt?*

2.4.1. *Iakttagelser*

Huruvida uppsiktsplikten har en lämplig omfattning och huruvida arbetet avseende uppsiktsplikten bedrivs effektivt är en fråga som kommunstyrelsen i sin helhet bör analysera och bedöma. I intervjuer med kommunstyrelseledamöter framförs olika bilder av huruvida kommunstyrelsens arbetsformer och arbetsfördelning är ändamålsenlig för att kommunstyrelsen ska beredas möjlighet att utöva uppsiktsplikten med en lämplig omfattning. Samtliga politiska partier i fullmäktige har tilldelats medel för politiska sekreterare till sitt förfogande.

2.4.2. *Bedömning*

Ansvar för att och hur uppsikten utövas ligger hos hela kommunstyrelsen. Frågan om *hur* återrapporteringen sker till styrelsen är då av väsentligt intresse. Kommunstyrelsen bör göra en egen värdering av huruvida arbetsformerna och arbetsfördelningen avseende uppsiktsplikten är ändamålsenlig. Detta kan exempelvis diskuteras vid ett tillfälle då hela kommunstyrelsen är samlad, förslagsvis under ett ordinarie sammanträde.

Följande frågor kan vara av intresse att behandla:

- Får hela kommunstyrelsen tillräckligt med information för att bedriva uppsiktsplikten i lämplig omfattning?
- Vilken information bör särskilt prioriteras avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt?
- Är rapporteringen/informationen tillräcklig för att styrelsen ska kunna agera och vidta åtgärder om nämnder, bolag eller kommunalförbund inte uppnår ekonomiska- och/eller verksamhetsmässiga mål?
- Presenteras rapporteringen/informationen på ett pedagogiskt lättillgängligt sätt?
- Hur bör återrapportering till kommunstyrelsen ske avseende omfattning, periodicitet och tidpunkt?
- Får enskilda ledamöter som inte är heltidsengagerade tillräcklig information?

2.5. *Hur kommunicerar kommunstyrelsen med gemensamma nämnder och kommunalförbund?*

2.5.1. *Iakttagelser*

Ekerö kommun har som tidigare nämnt en gemensam nämnd, familjerättsnämnden. Kommunen är även medlem i ett kommunalförbund, Södertörns brandförsvarsförbund. Av kommunstyrelsens protokoll framgår att det sker en kontinuerlig återrapportering från familjerättsnämnden och Södertörns brandförsvarsförbund. Familjerättsnämnden återrapporterar en gång per år genom årsredovisningen och Södertörns brandförsvarsförbund återrapporterar mer frekvent (jmf. avsnitt 2.1.1).

Familjerättsnämnden är en myndighetsnämnd vars protokoll omfattas av sekretess. Nämndens sammanträden delges genom att de anslås på Ekerö kommuns anslagstavla (anslagsbevis). Socialnämnden återredovisar sitt uppdrag efter årets slut i verksamhetsberättelsen för socialnämnden, där det ingår att ansvara för familjerättsverksamhet. Verksamhetsberättelsen överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Av intervjuerna framgår att kommunstyrelsens ordförande, tillika styrelserepresentant i förbundet, kontinuerligt återrapporterar muntligen i kommunstyrelsen. Förbundets mötesprotokoll anmäls rutinmässigt i kommunstyrelsen.

2.5.2. Bedömning

PwC gör bedömningen att kommunikationen mellan kommunstyrelsen och den gemensamma nämnden och kommunalförbundet i allt väsentligt är tillfredställande. Det är dock upp till hela kommunstyrelsen att ta ställning i frågan huruvida formerna för kommunikationen – exempelvis avseende den kommunikation som går genom kommunstyrelsens ordförande – är tillräcklig avseende kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Utifrån våra iakttagelser förordar vi att hela kommunstyrelsen lyfter och diskuterar frågan.

2.6. Hur rapporterar kommunstyrelsen till fullmäktige med anledning av uppsiktsplikten?

2.6.1. Iakttagelser

I granskningen av kommunfullmäktiges protokoll framgår att kommunstyrelsen återrapporterar till fullmäktige i första hand genom delårsrapport och årsredovisning. Brandförsvarsförbundets årsredovisning, liksom hel- och delägda bolags årsredovisningar rapporteras rutinemässigt i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen rapporterar även socialnämndens icke verkställda beslut och redovisar motioner som vid tillfället inte har färdigberetts av förvaltningen. Av protokollgranskningen framgår att kommunstyrelsen årligen prövar huruvida verksamheten i Ekerö Bostäder AB uppfyller ändamålen som Kommunfullmäktige har fastställt och huruvida verksamheten följer de kommunala befogenheterna enligt kommunallagen. Detta återrapporteras till fullmäktige. Enligt kommunens reglemente för internkontroll ska varje nämnd (även kommunstyrelsen och bolaget) anta särskilda internkontrollplaner som årligen ska återrapporteras till kommunstyrelsen. Utifrån granskningen av fullmäktiges protokoll kan vi inte se att kommunfullmäktige fått till sig information avseende den särskilda internkontrollen. Detta kan i sin tur förklaras av att det gemensamma systemet för internkontroll är relativt nytt. En eventuell återrapportering kan därför ske tidigast i år.

2.6.2. Bedömning

PwC gör bedömningen att återrapporteringen till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten i allt väsentlig är ändamålsenlig. Vi vill dock ge förslag på ett par förbättringsråden:

- Utarbeta former för hur kommunfullmäktige ska informeras om beslut som fattats av fullmäktige och som inte verkställts.
- Utarbeta former för hur kommunfullmäktige ska informeras avseende den särskilda internkontrollen.

2.7. Hur organiserar kommunen sitt arbete kring planeringen av kommunikationerna visavi externa intressenter?

Inom ramen för granskningen har även en översiktlig kartläggning av hur kommunen organiserar sitt arbete kring planering av kommunikationerna visavi exempelvis Stockholms läns landsting, Stockholms stad samt trafikverket genomförts. Vad gäller kommun-

styrelsens uppsiktsplikt är det väsentligt hur kommunstyrelsen informeras och bereds möjlighet att samordna kommunens strategiska kommunikationer.

Inom ramen för denna kartläggning har en intervju genomförts med kommunledningskontorets planeringschef. Planeringschefen har en strategiskt viktigt samordnande roll i kommunikationen mellan ovan nämnda intressenter vad gäller främst strategiskt viktiga infrastrukturfrågor. Planeringschefen hanterar bl.a. (1) Arbetet med kommunstyrelsens yttranden vad gäller större infrastrukturärenden. (2) Styrgruppsmöte för förbifarten. (3) Investeringsprojekt inom trafikverket. Exempel på väsentliga projekt utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt och som planeringschefen har ett tjänstemannaansvar för är: Ekerövägen, Färjeförbindelse, Pendelbåttrafik, Förbifarten och Översiktsplanen.

Av intervjun framgår att planeringschefen närvarar vid i princip samtliga kommunstyrelsesammanträden för att informera om och inhämta synpunkter vad gäller det strategiska kommunikationsarbetet mot intressenter som Trafikverket etc. I arbetet med politiskt viktiga projekt som Ekerövägen och Förbifart Stockholm finns en styrgrupp där kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande ingår – och där planeringschefen är ersättare. Dessa träffas regelbundet för styrgruppsmöten (ungefär var sjätte vecka).

I planeringschefens roll ingår också att representera kommunen i samrådsmöten med t.ex. Trafikverket. Planeringschefen återrapporterar sedan muntligen till kommunstyrelsen om hur arbetet i samrådsmötena fortskrider. Beredningen av de strategiska kommunikationsärendena kan beskrivas enligt följande steg:

1. Tjänstemannaberedning
2. Kommunalrådsberedning (där kommunalrådet och kommundirektören ingår)
3. Beredning i KSau
4. Beslut i kommunstyrelsen (kommunfullmäktige)

3. *Revisionell bedömning*

Sammantaget gör vi bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnderna och de kommunala företagen samt de verksamheter som kommunen bedriver via gemensam nämnd eller i kommunalförbund. Den revisionella bedömningen utgår från följande kontrollmål och bedömningar av respektive kontrollmål.

Kontrollmål	Bedömning och kommentar
1. Finns relevanta riktlinjer (reglemente, riktlinjer, ägar-direktiv etc.) och former i övrigt för att utföra uppsiktsplikten?	I allt väsentligt uppfyllt Vi bedömer att det finns relevanta riktlinjer avseende kommunstyrelsens (KS) uppsiktsplikt i KS reglemente, nämndernas reglementen (förutom socialnämnden) samt för AB Ekerö bostäder. Där- emot saknas riktlinjer för hur återrapportering till KS ska ske från kommunalförbund (Södertörns brandförsvarsförbund).
2. Finns en kunskap om in- bördens av kommunstyrelsens uppsiktsroll och är regel- verk och riktlinjer förankrade i berörda organisationer?	I allt väsentligt uppfyllt Det finns hos de nyckelpersoner som intervjuats en tillräcklig kännedom om relevanta regelverk och hur delar av dessa berör kommunstyrelsens uppsiktsplikt.
3. Hur följs uppsiktsplikten upp i kommunstyrelsen och hur är rapporteringen utfor- mad?	I allt väsentligt uppfyllt Uppsikten över kommunens ekonomi, nämndernas och bolagens interna kontroll fungerar i allt väsentligt ändamålsenligt. Däremot bör det skapas en rutinmässig återrapportering avseende verkställigheten av de särskilda uppdrag som styrelsen fattat beslut om att delegera till nämnd.
4. Har arbetet med uppsikts- plikten en lämplig omfattning och bedrivs det i övrigt effek- tivt?	I allt väsentligt uppfyllt Ansvaret för hur uppsikten utövas ligger hos hela kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bör bedöma huruvida arbetet med uppsiktsplikten har en lämplig omfattning och bedrivs effektivt.
5. Hur kommunicerar kom- munstyrelsen med gemen- samma nämnder och kommu- nal-förbund?	I allt väsentligt uppfyllt Det är upp till hela kommunstyrelsen att ta ställning i frågan huruvida formerna för kommunikationen är ändamålsenlig.
6. Hur rapporterar kommun- styrelsen till fullmäktige med anledning av uppsiktsplikten?	I allt väsentligt uppfyllt Vi bedömer att återrapporteringen till kommunfullmäktige avseende uppsiktsplikten i allt väsentligt är ändamålsenlig.

2015-12-15

Anders Hägg

Uppdragsledare

Anders Haglund

Projektledare